

YÖNETMELİK

Çevre ve Orman Bakanlığından:

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLARIN KONTROLÜ

HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Genel İlkeler

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; çevre ve insan sağlığının korunması için araçlardan kaynaklanan atıkların oluşumunu engellemek, ömrünü tamamlamış araçlar ve bunlara ait parçaların yeniden kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım işlemleri ile bertaraf edilecek atık miktarını azaltmak, ekonomik operatörlerin ve geçici depolama alanlarının tabi olacakları standartları ve yükümlülükleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin 2.1 ve 3.1 numaralı alt bentlerinde belirtilen M1, N1 kategorisindeki araçları, motosiklet ve motorlu bisiklet haricindeki üç tekerlekli araçları, bu kategorilerdeki ömrünü tamamlamış araçlar ile bunlara ait aksam parçaları ve malzemeleri kapsar.

(2) Türk Silahlı Kuvvetleri envanterinde kayıtlı bulunan araçlar Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna teslim edilir. 30/5/1985 tarihli ve 3212 sayılı Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanun, 17/12/1937 tarihli ve 3284 sayılı Bazı Maden Hurdalarının Dışarı Çıkarılmasının Yasak Edilmesi ve Satın Alınması Hakkında Kanun ile 20/3/1971 tarihli ve 7/2156 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamındaki uygulama esasları saklı kalmak kaydıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri ve bu kuruma ait araçlar bu Yönetmeliğin 12, 13, 16, 18 ve 20 nci maddelerinden muaftır.

(3) 28/6/2009 tarihli ve 27272 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği eki Ek XII A’ya göre onay almış araçlar, bu Yönetmeliğin 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerinden, söz konusu Yönetmelik eki Ek XI’de belirtilen Özel Amaçlı Araçlar bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinden, 1970 yılı ve öncesinde üretilmiş araçlar bu Yönetmeliğin 16 ve 18 inci maddelerinden muaftır.

(4) 23/12/2004 tarihli ve 25679 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliği kapsamında yer alan motosiklet ve motorlu bisiklet haricindeki üç tekerlekli araçlara bu Yönetmeliğin 12, 13, 14 ve 15 inci maddeleri uygulanır.

(5) Bu Yönetmelik araçların kullanım ömürleri süresince ne şekilde bakım gördüklerine veya onarıldıklarına ve bu işlemler sırasında değiştirilen aksam parçaların ve yedek parçaların ilgili mevzuata uygun olup olmadığına bakılmaksızın, özellikle güvenlik standartları, hava emisyonları, gürültü kontrolü ile toprak ve suyun korunmasıyla ilgili ulusal mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi ile 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Aksam parça: Bir araca üretimi esnasında dâhil edilen herhangi bir parçayı veya parçalar bütünü,
- b) Araç: Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği kapsamında yer alan, sürücü dışında en fazla 8 kişilik oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik motorlu araçları (M1), azami ağırlığı 3500 kilogramı aşmayan motorlu yük taşıma araçlarını (N1) ve İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliği kapsamında yer alan, motosiklet ve motorlu bisiklet haricindeki üç tekerlekli araçları,
- c) Araç sahibi: 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre araç hurdaya ayrılmadan önceki en son sahibini,
- ç) Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,
- d) Bertaraf: 5/7/2008 tarihli ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik eki EK II A’da yer alan işlemlerden herhangi birini,
- e) Ekonomik operatör: Araçların ve bunların parça ve malzemelerinin üretici, dağıtıcı ve ithalatçıları ile ömrünü tamamlamış araçların toplama, sökmeye, kesme, parçalama, geri kazanma, geri dönüştürme işlemlerinden herhangi birini yapanları,
- f) Enerji geri kazanımı: Yanabilir atıkların doğrudan veya diğer atıklarla yakılmasıyla elde edilen ısıнын enerji üretimi amacıyla kullanılmasını,
- g) Geçici depolama alanı: Ek-1’e uygun olarak, ömrünü tamamlamış araçların arındırıldığı, söküldüğü ve işleme tesisine gönderilinceye kadar geçici olarak bekletildiği ve 15 inci maddeye göre çevre izin ve lisansı alınmış alanları,
- ğ) Geri dönüşüm: Enerji olarak geri kazanımı hariç, orijinal kullanım veya diğer amaçlar için atık malzemelerin bir üretim sürecinde yeniden işleme tabi tutulmasını,
- h) Geri kazanım: Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik eki EK II B’de yer alan işlemlerden herhangi birini,
- ı) İşleme: Ömrünü tamamlamış araçların bir tesise teslim edildikten sonra arındırılması, sökülmesi, kesilmesi, parçalanması, parçalama sonrası oluşan atıkların geri kazanıma veya bertarafa hazırlanması için yapılan her türlü faaliyet ile ömrünü tamamlamış araçlar ve bunlara ait aksam parçaların geri kazanımı veya bertarafı öncesi gerçekleştirilecek diğer işlemleri,
- i) İşleme tesisi: İşleme tanımı kapsamında yer alan kesme, parçalama, parçalama sonrası oluşan atıkların geri kazanıma veya bertarafa hazırlanması, ömrünü tamamlamış araçlar ve bunlara ait aksam parçaların geri kazanımı veya bertarafı öncesi gerçekleştirilecek faaliyetlerden birini veya bir kaçını gerçekleştiren ve 15 inci maddeye göre çevre izin ve lisansı alınmış tesisleri,
- j) Negatif piyasa değeri: İşleme tanımı kapsamında yer alan faaliyetler sonucunda ömrünü tamamlamış araçlardan bir katma değer elde edilememesi nedeniyle ortaya çıkan maliyetleri,
- k) Ömrünü tamamlamış araç (ÖTA): Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelikte yer alan atık tanımına uygun aracı,
- l) ÖTA teslim yeri: Kayıttan düşme ve bertaraf formu temin edilerek ömrünü tamamlamış aracın kayıttan düşme işlemlerinin tamamlandığı yeri,
- m) Önleme: Ömrünü tamamlamış araçlar ile bu araçlardan kaynaklanan madde ve malzemelerin miktarını ve çevreye olan zararlı etkilerini azaltmayı amaçlayan tedbirleri,
- n) Parçalayıcı: Doğrudan tekrar kullanılabilir metal hurda elde etmek amacı da dahil olmak üzere, ömrünü tamamlamış araçları parçalara ayırmaya veya küçük parçalar haline getirmeye yarayan her türlü ekipmanı,
- o) Söküm bilgisi: Ömrünü tamamlamış araçların çevreye zarar vermeyecek şekilde işleme tabi tutulması amacıyla, araç ve parça üreticileri tarafından hazırlanan ve işleme tesislerinin, el kitapçığı olarak veya elektronik

ortamda ulařabilecekleri bilgileri,

ö) Tehlikeli madde: 26/12/2008 tarihli ve 27092 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tehlikeli Maddeler ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik eki Ek 2’de yer alan maddelerden herhangi birini,

p) Üretici: Aracı üreten veya ticari amaçla ithal eden gerçek ve tüzel kişileri,

r) Yeniden kullanım: Ömrünü tamamlamış araçlara ait parçaların ilk üretim amacına uygun ve herhangi bir tehlike yaratmamak şartıyla kullanılmasını için yürütölen her türlü faaliyeti,

ifade eder.

Genel ilkeler

MADDE 5 – (1) Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik hükümleri saklı kalmak kaydıyla ömrünü tamamlamış araçların kontrolüne ilişkin esaslar şunlardır;

a) Ömrünü tamamlamış araçların ithalatı yasaktır.

b) Geri dönüşüm uygulamalarını yaygınlaştırmak için araçlarda geri dönüştürölmüş malzeme kullanımı artırılır.

c) Yeni araçların ve bunlara ait malzeme ve parçaların tasarım ve üretimi, araç ömrünü tamamladıktan sonra sökümlünü, yeniden kullanımını, geri kazanımını ve geri dönüşümünü kolaylaştıracak şekilde yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Yükümlölükler

Bakanlığın görev ve yetkileri

MADDE 6 – (1) Bakanlık;

a) 15 inci maddeye göre çevre izin ve lisansı vermekle,

b) 20 nci madde gereğince hazırlanan raporları değerlendirmek ve buna ilişkin bir veri tabanı oluşturmakla,

c) Ekonomik operatörleri denetlemek ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırılık tespit edilmesi halinde gerekli cezai işlemleri uygulamakla,

ç) İşleme tesisleri ile geçici depolama alanlarını denetlemek ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırılık tespit edilmesi halinde gerekli cezai işlemleri uygulamakla,

görevli ve yetkilidir.

(2) Birinci fıkranın (ç) bendinde belirtilen görevler il çevre ve orman müdürlüklerince yerine getirilir.

Araç sahibinin yükümlölükleri

MADDE 7 – (1) Araç sahibi, ömrünü tamamlamış aracını ÖTA teslim yerleri, geçici depolama alanları ya da işleme tesislerine 12 nci maddeye uygun olarak teslim etmek ve 13 üncü maddeye göre aracı teslim alandan araca ait onaylı araç kayıttan düşme ve bertaraf formunu almakla yükümlölüdür.

Ekonomik operatörlerin yükümlölükleri

MADDE 8 – (1) Ekonomik operatörler;

- a) Tehlikeli madde kullanım yasaklarına uymakla,
 - b) Gerekli kodlama, rapor verme, lisans ve tip onayı yükümlülüklerini yerine getirmekle,
 - c) ÖTA toplama sistemini kurmak veya bir toplama sistemi içinde yer almakla,
 - ç) Toplanan ÖTA'ların işlenmesini, yeniden kullanımını, geri kazanımını ve geri dönüşümünü belirlenen oranlarda yapmak veya yaptırmakla,
- yükümlüdür.

Sigorta şirketlerinin yükümlülükleri

MADDE 9 – (1) Sigorta şirketleri;

a) Sigorta poliçeleri uyarınca onarımı ekonomik olarak mümkün olmayıp tam hasar ile bedeli araç sahibine ödenmiş araçları lisanslı geçici depolama alanına ya da lisanslı işleme tesisine 13 üncü maddeye uygun olarak teslim etmekle,

b) Tam hasar halindeki araç için takdir edilen bedel üzerinde ihtilaf olması halinde aracı bekletmeden lisanslı geçici depolama alanına ya da lisanslı işleme tesisine çektiirmekle,

c) Tam hasar kararı verilerek kayıttan düşürülen araçları Ek 3'te yer alan formu esas alarak Bakanlığa yıllık olarak bildirmekle,

ç) Sigorta poliçeleri uyarınca onarım sırasında değiştirilen parçaları, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu uyarınca faaliyet göstermeye yetkili sigorta eksperleri tarafından hazırlanan hasar onarım raporuna istinaden lisanslı geçici depolama alanına ya da lisanslı işleme tesisine teslim etmekle,

yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Araçlarda Tehlikeli Madde Kullanımının Yasaklanması ve İşaretlenmesi

Tehlikeli maddelerin kullanımının yasaklanması

MADDE 10 – (1) Geri dönüşümü kolaylaştırmak, tehlikeli maddelerin çevreye yayılmasını önlemek ve bertaraf edilecek tehlikeli atık miktarını azaltmak amacıyla araçlarda tehlikeli madde kullanımı sınırlandırılır ve ileriye dönük tasarımlarda tehlikeli madde kullanımı asgari düzeye indirilir.

(2) Piyasaya sürülen araçlar ile bunlara ait malzeme ve parçalarda Ek-2'de listelenmiş muafiyetler haricinde kurşun, civa, kadmiyum, artı altı değerlikli krom kullanılması yasaktır.

Tehlikeli maddelerin işaretlenmesi

MADDE 11 – (1) Ek 2'de yer alan parça ve malzemeler 10 uncu maddede belirtilen yasaklamadan muafır. Ek 2'de işaretlenmiş olan parça ve malzemeler etiketlenerek tanınır hale getirilir ve bunların araç üzerindeki yerleri sökülme bilgisinde gösterilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ömrünü Tamamlamış Araçların Toplanması, Araç Kayıttan Düşme ve

Bertaraf Formunun Kullanılması

Ömrünü tamamlamış araçların toplanması

MADDE 12 – (1) Ekonomik operatörler, ömrünü tamamlamış araçlar ile araçların bakım ve onarımından

kaynaklanan yedek parçaların toplanmasını sağlamak amacıyla araç teslim yerlerini ve geçici depolama alanlarını kurarlar.

(2) ÖTA teslim yerleri araç yoğunluğuna bağlı olarak yeterli sayıda ve araç sahibinin kolaylıkla ulaşabileceği mesafelerde tesis edilir. ÖTA teslim yeri bulunmayan veya yetersiz olan illerde bu yerler araç üreticileri tarafından oluşturulur. Bu yerler için Ek-1’de yer alan şartlar aranmaz. Teslim yerinde on adetten fazla araç bekletilemez ve bekletme süresi altmış günü geçemez. Ekonomik operatörler teslim yerlerini ilgililerin kolaylıkla erişebileceği şekilde duyurur.

(3) Üreticiler, negatif piyasa değeri olan ömrünü tamamlamış araçları araç sahibinden bir bedel talep etmeden teslim alır.

(4) Üçüncü fıkrada yer alan bedelsiz geri alma zorunluluğu aşağıdaki nedenlerle ortadan kalkar;

- a) Mevcut aracın, Karayolları Trafik Kanununa göre tescil işleminin yapılmamış olması,
- b) Aracın; şanzıman, diferansiyel, katalizatör, motor, elektronik kontrol üniteleri, lastik, üstyapı gibi önemli parçalarının bulunmaması,
- c) Araca ait olmayan atık veya hurda malzemenin bulunması,
- ç) Aracın bu Yönetmeliğin kapsamı dışındaki bir araç sınıfına dönüştürülmesi.

Araç teslimi, araç kayıttan düşme ve bertaraf formu

MADDE 13 – (1) Aracın; araç sahibince araç teslim yeri, lisanslı işleme tesisleri ya da lisanslı geçici depolama alanlarına teslimi sırasında aşağıdaki belgeler ibraz edilir;

- a) Kayıtlarında haciz, rehin, tedbir gibi şerhlerin bulunmadığına dair trafik tescil kuruluşlarından alınmış belge,
- b) Trafikten çekilmiş araçlar hariç, ilgili vergi dairesinden alınmış, motorlu araçlar vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi, vergi cezası, trafik idari para cezası, geçiş ücreti ve idari para cezası borcu bulunmadığına dair ilişik kesme belgesi.

(2) Ömrünü tamamlamış araçların trafik kaydının silindiğinin ve çevreyle uyumlu olarak bertaraf edildiğinin belgelenebilmesi için, Ek-3’te örneği yer alan “Araç Kayıttan Düşme ve Bertaraf Formu” kullanılır. Bu form, seri numaraları Bakanlıktan alınmak suretiyle ekonomik operatörler tarafından bastırılır ve araç teslim yerleri ile lisanslı geçici depolama alanları tarafından araç sahibine bir bedel alınmadan verilir.

(3) Araç kayıttan düşme ve bertaraf formu beyaz, pembe, yeşil ve mavi renkler olmak üzere dört nüshadan oluşur ve aşağıdaki şekilde kullanılır;

- a) Formun (A) kısmı aracı teslim alan tarafından doldurulur.
- b) Formun (B) kısmı araç sahibi tarafından doldurulur.
- c) Araç, araç sahibinin müracaatı üzerine Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 39 uncu maddesi hükümlerine uygun olarak hurdaya ayrılır. Hurdaya ayırma işlemi sırasında “Araç Kayıttan Düşme ve Bertaraf Formu”nun ibrazı zorunludur. Hurdaya ayırma işlemi tamamlandıktan sonra formun (C) kısmı onaylanır. Onaylanan formun pembe nüshası işlemi yapan trafik tescil kuruluşunda kalır, beyaz, yeşil ve mavi nüshalar araç sahibine teslim edilir.

(4) Beyaz nüsha ile birlikte aracın hurdaya ayrıldığına ilişkin araç tescil belgesi araç sahibinde kalır. Mavi ve yeşil nüsha aracı teslim alana verilir. Yeşil nüsha geçici depolama alanında kalır. Mavi nüsha araç ile birlikte işleme tesisine gönderilir. Mavi nüshalar işleme tesisince 20 nci maddede belirtilen belgelerle birlikte yıl sonunda toplu halde Bakanlığa gönderilir.

(5) İşleme tesisleri tarafından, araca ait motor bloğunun satışının yapılması halinde, bu satışa ilişkin düzenlenen faturanın ekine “Araç Kayıttan Düşme ve Bertaraf Formu”nun ilgili tesis tarafından tasdiklenmiş bir

örneği eklenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İşleme Tesislerince Uyulması Gereken Hususlar ile Çevre İzin ve Lisansı

İşleme tesislerince uyulması gereken hususlar

MADDE 14 – (1) İşleme tesisleri aşağıdaki hususlara uygun olarak faaliyet gösterir;

- a) Ek-1’de belirtilen teknik şartlar ve uygulama koşulları sağlanır.
- b) İşleme tesislerinde oluşan atıkların tehlikeli atıklarla kirlenmemesi için, ömrünü tamamlamış araçlar tehlikeli madde ve parçalarından arındırılıp sökülmeden işleme tesislerine gönderilmez.
- c) Söküm ve depolama işlemleri, araç parçalarının yeniden kullanımı, geri kazanımı ve geri dönüşümüne uygun olarak yapılır. Bu amaçla tekrar kullanılacak, geri kazanılacak ve geri dönüştürülecek parçalar için ayrı depolama alanları oluşturulur.
- ç) Ömrünü tamamlamış araçlardan kaynaklanan çevresel etkilerin en aza indirilmesi için, aracın parçalanması, parçalama sonrası oluşan atıkların geri kazanıma veya bertarafına hazırlanması için yapılan her türlü faaliyet öncesi tüm aksam parçalar araç üreticisinin söküm bilgisine uygun olarak araçtan çıkarılır. Bu parçalardan Ek-2’de işaretlenmiş olan kurşun, civa, kadmiyum, artı altı değerlikli krom içerenler, içerdikleri yasaklı maddelere göre ayrı konteynerlerde toplanır.
- d) Geçici depolama alanlarına kabul edilen ömrünü tamamlamış araçlar, Ek-1’e göre azami otuz iş günü içinde arındırılır.

Çevre izin ve lisansı

MADDE 15 – (1) Özel veya herhangi bir kamu kurumuna ait işleme ve geçici depolama alanları Ek-1’de yer alan teknik kriterlere uygun olarak kurulur ve işletilir. Bu faaliyetler için 29/4/2009 tarihli ve 27214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik kapsamında çevre izin ve lisansı alınması zorunludur.

(2) İşleme tesislerinin TS EN ISO 14001 çevre yönetim sistemine sahip olması zorunludur. Tesisler lisans aldıktan sonra bir yıl içinde çevre yönetim sistemini kurmak ve Bakanlığa belgelemekle yükümlüdür.

ALTINCI BÖLÜM

Yeniden Kullanım-Geri Kazanım ve Yeniden Kullanım-Geri Dönüşüm Oranları

ve Tip Onayının Alınması

Yeniden kullanım-geri kazanım ve yeniden kullanım-geri dönüşüm oranları

MADDE 16 – (1) Ömrünü tamamlamış araçlardan çıkarılan parçalar, araç güvenliği ve çevre standartlarını karşılamaları durumunda yeniden kullanılır. Yeniden kullanılamayan parçalar çevresel açıdan uygunsa geri dönüştürülür veya geri kazanılır. Bu faaliyetler hava emisyonları, gürültü kontrolü gibi çevresel gerekliliklere uygun olarak yapılır. Bu amaçla aşağıdaki esaslara ekonomik operatörlerce uyulur;

- a) Ömrünü tamamlamış araçlarda yeniden kullanım ve geri kazanım oranları ortalama araç ağırlığının en az % 85’i; yeniden kullanım ve geri dönüşüm oranları ise ortalama araç ağırlığının en az % 80’i olmalıdır.
- b) 1/1/1980 tarihinden önce üretilmiş olan araçlarda yeniden kullanım-geri kazanım oranı ortalama araç ağırlığının %75’inden, yeniden kullanım-geri dönüşüm oranı ise ortalama araç ağırlığının %70’inden az olamaz.
- c) 1/1/2020 tarihinden itibaren ömrünü tamamlamış araçlarda yeniden kullanım-geri kazanım oranları ortalama araç ağırlığının en az % 95’ine; yeniden kullanım-geri dönüşüm oranları ise ortalama araç ağırlığının en az %

85'ine çıkarılır.

Tip onayının alınması

MADDE 17 – (1) Yeni araç tasarımlarında; yeniden kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım oranlarına ilişkin esaslar Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenir. Bu esaslara dayalı olarak üreticiler Sanayi ve Ticaret Bakanlığında tip onayı alırlar.

(2) Münferit tip onaylarının 28/11/2008 tarihli ve 27068 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik kapsamında alınması zorunludur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Malzeme kodlama standartları ve sökülme bilgisinin hazırlanması

MADDE 18 – (1) Geri kazanıma ve yeniden kullanıma uygun malzemelerin kolay ayırt edilebilmesi için belirtilen standartlara göre araç parça ve malzeme tedarikçileri tarafından kodlama yapılır. Bu amaçla;

a) Araçlardaki 100 gramdan daha ağır olan plastik malzemeler için, TS EN ISO 1043-1, TS EN ISO 1043-2 ve TS EN ISO 11469 standartları,

b) Araçlardaki 200 gramdan daha ağır olan kauçuk malzemeler için, TS 1531 ISO 1629 standardı

uygulanır.

(2) İşleme tesisleri tarafından 16 ncı maddede belirtilen oranlara ulaşılabilmesi için üreticiler, tip onayı aldıkları her tip yeni aracın sökülme bilgisini aracın piyasaya sürülmesinden en geç altı ay içerisinde işleme tesislerine sağlar. Sökülme bilgisinde plastik, demir, demir dışı metaller, kauçuk gibi farklı türdeki parça ve malzemeler ile tehlikeli maddelerin araçtaki yerleri açık olarak belirtilir.

(3) Ticari ve endüstriyel sırlar saklı kalmak kaydıyla parça üreticileri, yeniden kullanılabilir parçaların sökülme, depolanması ve teste tabi tutulması ile ilgili yeterli bilgiyi geçici depolama alanlarının ve işleme tesislerinin talep etmesi halinde vermekle yükümlüdür.

Bilgilendirme

MADDE 19 – (1) Üreticiler; geri kazanım ve geri dönüşüm açısından araç tasarım bilgileri ile ömrünü tamamlamış araçların çevreyle uyumlu arındırma ve sökülme bilgilerini araçların tanıtım kitapçıklarında bulundurur.

Rapor verme yükümlülüğü

MADDE 20 – (1) Ekonomik operatörler 16 ncı madde kapsamında yeniden kullanım-geri kazanım ve yeniden kullanım-geri dönüşüm oranlarına ilişkin Ek-4'te yer alan tabloları her yıl şubat ayı sonuna kadar Bakanlığa göndermekle yükümlüdür.

(2) Üreticiler, yıllık olarak iç piyasaya sürülen, ihraç ve ithal edilen miktarlar ile 8 inci maddedeki yükümlülüklerine ilişkin faaliyetlerini içeren bir raporu her yıl şubat ayı sonuna kadar Bakanlığa verir.

Taşıma

MADDE 21 – (1) Ömrünü tamamlamış araçların taşınması, 31/3/2007 tarihli ve 26479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.

Geri kazanım, geri dönüşüm, enerji geri kazanımı ve bertaraf

MADDE 22 – (1) Ömrünü tamamlamış araçların işlenmesi sonucu ortaya çıkan malzeme, parça ve atıkların yeniden kullanımı, geri dönüşümü, geri kazanımı ve bertarafı Ek-1'in 5 inci maddesinde sıralanan mevzuata uygun

olarak yapılır.

(2) Parçalama işlemi sırasında oluşan atıkların sınıflandırılması için, LAGA PN 98 standardı veya eşdeğer standartlara göre numune alınır. Bu atıklarda PCB tayini DIN 38414-20 standardına, hidrokarbon muhteviyatı ise TS EN 14039 standardına uygun olarak yapılır.

Yönetmeliğe aykırılık

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırılığın tespiti halinde, 2872 sayılı Çevre Kanununun 15 inci maddesi ile 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (g), (r), (s), (u) ve (v) bentleri ve 23 üncü maddesi doğrultusunda işlem yapılır.

İhracat ve transit geçiş

MADDE 24 – (1) Ömrünü tamamlamış araçların ihracatı ve transit geçişinde, 14/3/2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Mevcut işleme tesislerine lisans verilmesi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Mevcut işleme tesisleri bu Yönetmeliğin yayım tarihini takip eden on iki ay içinde 15 inci maddenin birinci fıkrasına göre lisans almakla yükümlüdür.

Yürürlük

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 9 uncu maddesi, M1 kategorisindeki araçlar için 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 12 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları ile 13, 19 ve 21 inci maddeleri yönetmeliğin yayım tarihini takip eden on ikinci ayın sonunda,

b) M1 kategorisindeki araçlar için 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile 18 ve 20 nci maddeleri Yönetmeliğin yayım tarihini takip eden yirmi dördüncü ayın sonunda,

c) 15 inci maddesinin ikinci fıkrası, N1 kategorisindeki araçlar ile motosiklet ve motorlu bisikletler haricindeki diğer üç tekerlekli araçlar için 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası ve 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri Yönetmeliğin yayım tarihini takip eden otuz altıncı ayın sonunda,

d) Diğer maddeleri ise yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.

**Ömrünü Tamamlamış Araç Geçici Depolama ve İşleme Tesislerinin
Asgari Teknik Özellikleri ve Bu Tesislerde Uygulanacak İşlemler**

Ömrünü tamamlamış araç geçici depolama alanları ve işleme tesislerinde Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen esaslar ile aşağıda sıralanan asgari teknik özelliklere uyulur;

- 1) (1) Ömrünü tamamlamış araç geçici depolama alanlarında ve işleme tesislerinde;
 - a) Eğimli geçirimsiz zemin,
 - b) Sızıntı ve dökülmelerin toplanmasını sağlayacak drenaj kanalları,
 - c) Drenaj kanallarına bağlı yağ tutucular,
 - ç) Sökülen aksam parçalar için kapalı bir depolama alanı, bu depoda biriktirilecek yağla kirlenmiş parçalar için geçirimsiz zemin,
 - d) Akü ve piller, filtreler, PCB/PCT içeren radyatörler için konteynerler,
 - e) Yakıt, motor yağı, şanzıman yağı, transmisyon yağları, hidrolik yağlar, soğutma sıvıları, antifiriz, fren sıvıları, klima sıvıları ve ömrünü tamamlamış araçlardan çıkan diğer sıvılar için depolama tankları,
 - f) Yağ ile kontamine olmuş yüzeyi temizlemek amacıyla absorban malzemeler ile yağ çözücüler,
 - g) Lastik depolama alanları,
 bulundurulur.

(2) Bir geçici depolama alanında arındırıldığı belgelenen ÖTA'ları kabul edecek işleme tesislerinin (d) ve (e) fıkralarında belirtilen şartları sağlanmaları zorunlu değildir.
- 2) (1) Ömrünü tamamlamış araçların arındırılmasında,
 - a) Sıvılaştırılmış gaz tankları ve akülerin çıkarılması,
 - b) Hava yastıkları gibi patlama olasılığı bulunan parçaların çıkarılması ya da nötralizasyonu,
 - c) Uygulama imkânının bulunması durumunda cıva içerdiği bilinen tüm parçaların araçtan çıkarılması gerçekleştirilir.

(2) Sıvı ve/veya sıvılaştırılmış yakıt, motor yağı, transmisyon yağı, şanzıman yağı, hidrolik yağı, soğutma sıvıları, antifiriz, fren sıvıları ve klima sıvıları boşaltılması ve ayrı depolanması gerekmektedir.

(3) Kullanılan konteyner ve tanklar Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik ekinde yer alan atık kodlarına uygun olarak etiketlenir.
- 3) (1) Parçalama ve geri dönüşüm öncesi ömrünü tamamlamış araçlardan,
 - a) Katalizörlerin,
 - b) Parçalayıcıda ayrıştırılmayacaksa, bakır, alüminyum ve magnezyum içeren metal parçaların,
 - c) Camların,
 - ç) Tampon, kontrol paneli, sıvı içeren kaplar gibi büyük plastik parçaların,
 - d) Parçalayıcıda parçalanarak geri dönüşüm için uygun malzeme elde edilemeyeceği durumlarda lastiklerin sökülmesi zorunludur.
- 4) (1) Depolama işleminin, sıvı içeren parçaların veya geri kazanılabilir aksam ve yedek parçaların zarar görmeyeceği şekilde yapılması gerekmektedir. Bu amaçla depo içinde düzeni ve sınıflandırmayı sağlayacak ekipmanlar bulundurulur.
- 5) (1) Ömrünü tamamlamış araçlar ile bu araçları geçici depolayan, işleyen, geri kazanan ve bertaraf eden tesislerden kaynaklanan atık sular, atık yağlar, ömrünü tamamlamış lastikler, atık pil ve akümülatörler, poliklorlu bifenilli atıklar ile tehlikeli özellik taşıyan diğer atıkların arıtılması, geri kazanımı ve bertarafı sırasıyla,
 - a) 30/7/2008 tarihli ve 26952 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği,
 - b) 25/11/2006 tarihli ve 26357 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği,
 - c) 31/8/2004 tarihli ve 25569 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği,
 - ç) 27/12/2007 tarihli ve 26739 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Poliklorlu Bifenillerin ve Poliklorlu Terfenillerin Kontrolü Hakkında Yönetmeliği,
 - d) 14/3/2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği,
 - e) 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği,
 - f) 22/6/2005 tarihli ve 25853 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Atıkların Ek Yakıt Olarak Kullanılmasında Uygulanacak Genel Kurallar Hakkında Tebliğ hükümlerine tabidir.

Yönetmeliğin 11 inci Maddesinden Muaf Tutulan Malzeme ve Parçalar

Malzeme ve Parçalar		Kapsamı ve Muafiyet Bitiş Tarihi	Yönetmeliğin 11 inci maddesine göre etiketlenmesi veya tanımır hale getirilmesi gerekenler
Alaşım Elementi Olarak Kurşun			
1	İşlemeye uygun çelik veya ağırlıkça en fazla %0.35 kurşun içeren galvanize çelik		
2	a) Kurşun içeriği ağırlıkça max. %2 olan işlemeye uygun alüminyum	1/7/2005'den önce pazara giren araçların yedek parçaları	
	b) Kurşun içeriği ağırlıkça max. %1,5 olan alüminyum	1/7/2008'den önce pazara giren araçların yedek parçaları	
	c) Kurşun içeriği ağırlıkça max. %0,4 olan alüminyum		
3	Kurşun içeriği ağırlıkça max. %4 olan bakır alaşımı		
4	a) Yataklar ve burçlar	1/7/2008'den önce pazara giren araçların yedek parçaları	
	b) Motorların, transmisyon ve klima kompresörlerinin yatak ve burçlarında	1/7/2011 ve bu tarihten sonra; 1/7/2011'den önce pazara giren araçların yedek parçaları	
Kurşun ve Kurşun Bileşimli Parçalar			
5	Aküler		X
6	Titreşim damperleri		X
7	a) Fren hortumları, yakıt hortumları, havalandırma hortumlarında kullanılan elastomerler ile şasi uygulamalarında ve motor bağlantılarında kullanılan elastomer/metal parçaların vulkanizasyon katkıları ve stabilizatörleri	1/7/2005'den önce pazara giren araçların yedek parçaları	
	b)Kurşun içeriği ağırlıkça en fazla % 0,5 olan fren hortumları, yakıt hortumları, havalandırma hortumlarında kullanılan elastomerler ile şasi uygulamalarında ve motor bağlantılarında kullanılan elastomer/metal parçaların vulkanizasyon katkıları ve stabilizatörleri	1/7/2006'dan önce pazara giren araçların yedek parçaları	
	c) Kurşun içeriği ağırlıkça en fazla % 0,5 olan güç aktarma sistemlerinde kullanılan elastomerlerin bağlayıcı katkısı	1/7/2009	
8	a) Cam üzerindeki hariç olmak üzere elektronik devre kartlarındaki ve diğer elektrikli aletlerdeki lehim	31/12/2010'dan önce Tip Onayı almış araçlar ve bu araçların yedek parçaları	X ⁽¹⁾
	b) Cam üzerindeki elektrikli aletlerdeki lehim	31/12/2010'dan önce Tip Onayı almış araçlar ve bu araçların yedek parçaları	X ⁽¹⁾
9	Bagalar (sübab yuvaları)	1/7/2003'den önce geliştirilmiş motorların yedek parçaları	
10	Cam veya seramik bileşiminde kurşun bulunan elektrik parçaları, ampuldeki cam ve bujilerdeki sırlama hariç		X ⁽²⁾ (motordaki piezo dışındaki diğer parçalar)
11	Piroteknik aktivatörler	1/7/2006'dan önce tip onayı almış araçlar ve bu araçların yedek parçaları	
+6 Değerli Krom			
12	a) Korozyondan koruyucu kaplamalar	1/7/2007'den önce pazara giren araçların yedek parçaları	
	b) Şasi sistemlerindeki civata, vida somunun komplelerinde tamamında kullanılan korozyondan koruyucu kaplamalar	01/7/2008'den önce pazara giren araçların yedek parçaları	
13	Karavanlardaki absorblayıcı soğutucular		X
Civa			
14	a) Far sistemlerindeki deşarj lambaları	1/7/2012'den önce Tip Onayı almış araçlar ve bu araçların yedek parçaları	X
	b) Gösterge panelinde kullanılan floresan ampulleri	1/7/2012'den önce Tip Onayı almış araçlar ve bu araçların yedek parçaları	X

Kadmiyum			
15	Elektrikli araçların aküleri	31/12/2008'den önce pazara giren araçların yedek parçaları	
(1)	Listenin 10 uncu maddesiyle ilgili olarak kurşun miktarı araç başına ortalama 60 gr'ı aşıyorsa söküm amaçlı etiketlenir. Bu maddenin uygulanmasına yönelik olarak, araç imalatçısı tarafından imalat sırasında takılmayan elektronik aletler dikkate alınmaz.		
(2)	Listenin 8 inci maddesi ile ilgili olarak kurşun miktarı araç başına ortalama 60 gr'ı aşıyorsa söküm amaçlı olarak etiketlenir. Bu maddenin uygulanmasına yönelik olarak, araç imalatçısı tarafından imalat sırasında takılmayan elektronik aletler dikkate alınmaz.		
Dipnotlar			
-Homojen malzemelerde konsantrasyon değeri asgari ağırlıkça %0.1'e kadar olan kurşun, +6 değerli krom ve cıva ile konsantrasyon değeri ağırlıkça %0.01 kadar olan kadmiyum tolere edilir.			
- Bir muafiyetin bitiş tarihinde halen pazarda bulunan araç parçalarının yeniden kullanımına sınırsız olarak izin verilir.			
-1/7/2003'den önce pazara giren araçlarda kullanılacak olan 1/7/2003'den sonra pazara sürülen yedek parçalar 11 inci madden muaf tutulacaktır. Bu koşul, lastik balans ağırlıkları, elektrik motorları içinde yer alan kömür ile fren balatalarına uygulanmaz.			

Araç Kayıttan Düşme ve Bertaraf Formu

FORM Seri : No:.....

A	Araç Teslim Alanın Beyanı		
	Araç Hakkında Bilgiler		
Araç kategorisi:	☐ M1	☐ N1	☐ Üç tekerlekli araç (Üç tekerlekli motosiklet ve motorlu bisikletler hariç)
Plaka No :	Marka :	Model :	
Şasi No	Renk :	
Motor No:	Net Ağırlık (kg):.....	
	Araç Sahibi Hakkında Bilgiler		
Ad(ları)/Unvanı :			
Soyadı:	T.C.Kimlik No/Vergi No:		
Adresi:			
Posta kodu:	İlçe:	Şehir:	
	Araç Teslim Alan Hakkında Bilgiler		
	☐ ÖTA Teslim Yeri	☐ Geçici Depolama Alanı	☐ İşleme Tesisi
Unvanı :	Vergi No:	Lisans / İzin No:	
Adresi:			
Posta kodu:	İlçe :	Şehir :	
Telefon:	Faks:	E-Posta:.....	
	Araçın Gönderileceği Yer Bilgileri		
ÖTA Teslim Yeri	Araçın Gönderileceği		
	Geçici Depolama Alanı	İşleme Tesisi	
Unvanı :	Lisans No:	Lisans No:	
Adresi :	Unvanı :	Unvanı :	
Yukarıda bilgileri verilen aracı "Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre yukarıda belirtilen tesis(ler)te teslim etmek üzere kabul ettim.			
Tarih:			
İmza:			
Kaşe:.....			
B	Araç Sahibinin Beyanı		
	Yukarıda motor ve şasi numarası belirtilmiş aracımı, "Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik" hükümlerine uygun olarak teslim etmiş bulunmaktayım.		
	Tarih:		
	İmza:		
C	Trafik Kayıttan Düşme Onayı		
	Formun A kısmında plakası, teknik özellikleri ve araç sahibi bilgileri ile teslim bilgileri bulunan araç hurdaya ayrılmıştır.	Yetkili Kişi: Tarih: İmza:	

Yeniden Kullanım-Geri Kazanım ve Yeniden Kullanım-Geri Dönüşüm Oran Takip Formları
(Birimi verilmeyen satırlar için tüm bilgiler ton/yıl olarak doldurulacaktır.)

1) Arındırma ve Söküm Bilgileri

Ait Olduğu Yıl :.....

Firma Unvanı : Firma Lisans No :
Adres :
Telefon : Faks :
E-Posta : Sorumlu Personel :

Yılın başında 160104*-ÖTA stoğuAdetton	Sevk edilen arınmış ve sökülmiş ÖTA (atık kodu 160106)Adetton
Yılın başında 160106-ÖTA stoğuAdetton	Yıl sonunda 160104*-ÖTA stoğuAdetton
Alınan ÖTA (atık kodu 160104*):Adetton	Yıl sonunda 160106-ÖTA stoğuAdetton

Arındırma ve sökümde gelen malzemeler	Atık Kodu ¹	Yeniden Kullanım (A)	Geri Dönüşüm (B1)	Enerji Geri Kazanımı (C1)	Toplam Geri Kazanım (D1=B1+C1)	Bertaraf (E1)
Pil ve akümülatörler	160601*					
Fren sıvıları	160113*					
Tehlikeli maddeler içeren antifriz sıvıları	160114*					
	160115					
Sıvılaştırılmış gaz tankları	160116					
Yağ filtreleri	160107*					
Katalizörler	160807*					
Metal bileşimler	160122					
Lâstikler	160103					
Büyük plastik parçalar	160119					
Cam	160120					
Cıva içeren parçalar	160108*					
PCB içeren parçalar	160109*					
Patlayıcı parçalar (Hava yastıkları gibi)	160110*					
Asbest içeren fren balataları	160111*					
	160112					
Demir metaller	160117					
Demir dışı metaller	160118					
160107 den 160111'e ve 160113 ile 160114 dışındaki tehlikeli parçalar	160121					
Başka bir şekilde tanımlanmamış parçalar	160122					
Başka bir şekilde tanımlanmamış atıklar	160199					
TOPLAM						

Malzeme	Atık Kodu	Parçalayıcıya sevk edilen miktar	
Sıvı veya diğer tehlikeli maddelerden arındırılmış ömrünü tamamlamış araçlar	160106Adetton

¹ Atık Kodları için 05/07/2008 tarih ve 26957 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğe bakınız.

2) Kesme ve Parçalama Bilgileri**(Birimi verilmeyen satırlar için tüm bilgiler ton/yıl olarak doldurulacaktır.)**

Ait Olduğu Yıl :.....

Firma Unvanı :
Firma Lisans No :
Adres :
Telefon :
Faks :
E-Posta :
Sorumlu Personel :

Yılın başında 160106-ÖTA stoğuAdetton
Kabul edilen arındırılmış ve sökülmüş ÖTA (atık kodu 160106)Adetton
Yıl sonunda 160106-ÖTA stoğuAdetton

Parçalamadan Gelen Malzemeler	Atık Kodu	Geri Dönüşüm (B2)	Enerji Geri Kazanımı (C2)	Toplam Geri Kazanım (D2=B2+C2)	Bertaraf (E2)
Demirli Hurda (Çelik)	191001				
Demir Dışı Metaller (Alüminyum, Bakır, Çinko, Kurşun, vs.)	191002				
Parçalanan Hafif Fraksiyon	191003*				
	191004				
Diğerleri	191005*				
	191006				
TOPLAM					

3) İhracat Bilgileri**(Birimi verilmeyen satırlar için tüm bilgiler ton/yıl olarak doldurulacaktır.)**

Ait Olduğu Yıl :.....

Firma Unvanı :
Adres :
Telefon :
Faks :
E-Posta :
Sorumlu Personel :

Ülke	İhraç edilen ÖTA'ların toplamı		İhraç edilen ÖTA'ların (parçalarının) toplam geri dönüşümü (F1)	İhraç edilen ÖTA'ların (parçalarının) toplam geri kazanımı (F2)	İhraç edilen ÖTA'ların (parçalarının) toplam bertarafı (F3)
Adetton			
Adetton			
Adetton			
Adetton			
Adetton			
TOPLAMAdetton			

